

KURYER LITEWSKI

w WILNIE DNIA 10 STYCZNIA V. S. 1814. ROKU.

WIADOMOSCI KRAJOWE.

S. Peterzburg dnia 27go Grudnia v. s.

Pierwszego dnia świąt Bożego Narodzenia w tu-teyszym Kościele Katedralnym Kazańskim, w przy-tomności Najjaśniejszey Imperatorowey i Ich Imperatorskich Wysokości, złożo-ne było uroczyste dziękczynienie Bogu za łaski zla-ne na oręż Rossyyski, którego chorągwie powiewa-ją już na brzegach Renu. Po zakończoném nabożeń-stwie, zarządzający Ministerium Sprawiedliwości Hof-meyster *Bołotnikow* czytał następujący Manifest wy-dany od Jego Imperatorskiej Mości w głównej kwaterze *Karlsruhe*, mieście stołeczném wiel-kiego Xięstwa Badeńskiego, dnia 6go Grudnia, te-razniejszego roku.

„ Rok temu, nayukochansi Nas i wierni Pod-dani, jak składaliśmy dziękczynienie Bogu za wy-bawienie Państwa Naszego od złośliwych i sil-nych nieprzyjaciół. Nie ma jeszcze roku, a już zwycięskie Nasze chorągwie powiewają na brze-gach Renu, i uzbroiona przeciwko nam Europa dziś z dobrej woli spólnie z Nam i działa. Wszyst-kie Państwa pomiędzy granicami Rossyi i Francyi leżące, idąc za Naszym przykładem, niosą swój oręż, z Naszą potęgą złączony, przeciwko Ucie-mięźcielowi swobody Narodów. Tak wielka na całym obliczu ziemi przemiana, nie mogła się usku-tecznić bez szczególnego w tém Boskiego zrządze-nia. Jego Wszechmocna prawica wznosi i poniża losy Państw i Narodów. Któż bez niego silny? Któż bez woli Jego mocny i stały? Zwróćmy więc ku niemu Nasz rozum i serce, a nie pyszniąc się swoimi dziełami, nie rozumiemy, abyśmy byli w czémkolwiek wyżsi nad niemoc śmiertelnych. Cóż my jesteśmy? dopóki ręka Boska nad nami, dopóty z Nam i mądrość i siła. *Bez niego niczém jest, cokolwiek jest.* A tak, niech zamilknie przed Nim wszelka sława człowiecza, i niech każdy z Nas przyniesie ją na ofiarę temu, kto nas nią obda-rzył. Prawdziwa sława i cześć Nasza jest poboż-ne przed Nim upokorzenie. Pewni jesteśmy, iż każdy z Naszych wiernych poddanych zawsze, naybardziej zaś potylokrotnie złanych na Nas do-brodziejstwach Boskich, cznie to w głębi swej duszy. Dla tego idąc za głosem Naszey własney i ich pokory, Rozkazujemy, aby w całej ob-szerności Naszego Państwa otworzone były wszystkie święte Przybytki Boga, i aby we wszyst-kich Kościołach złożone było uroczyste z przykle-ńnieniem dziękczynienie Naywyższemu Twórcy. Niech cały Narod wylewa gorące lzy wdzięczno-ści za niewymówne ku Nam Jego miłosierdzie: on wysoką swoją prawicą wydobył nas z bedenney głę-biny i wyniosł na wysokość sławy. Cóż Mu inne-go przynieść możemy iak lzy i radosne łkania? „

Po przeczytaniu tego, Metropolita *Ambroży* ze znaczniejszym duchowieństwem odprawił uroczyste Nabożeństwo z przykleńnieniem, tak z tego powo-du, iako też z powodu zawartego z *Persyą* pokoiu, tudzież zdobycia twierdz i miast, *Modlina*, *Utrechta*, *Gorkuma*, *Gertruidenburga*, *Wilemstada*, *Bredy*, i *Rotterdamu*. Grom dział towarzyszył pieniom hymnu dziękczynienia. Wieczorem miasto było oświecone.

(z Pocz. Polnoc.)

S. Peterzburg 26. Grubnia.

Dnia 11go b. m. Akademik *Guriew*, po dwuty-godniowej chorobie, w 47mym Roku wieku swoje-

go, żyć przestał. Imperatorska Akademia Nauk utra-ciła w tym mezu iednego z nayczynniějších i nay-użyteczniějších swoich członków, a Narod Rossyi-skich iednego z naywiększych swoich Matematyków. Dowody iego miłości pracy, iego nie zmordowaney gorliwości i obszernych poznań w naukach Matema-tycznych żyć będą wiekopomnie w licznych iego dzie-łach, i w znaczney liczbie uczniów przez niego wy-chowanych, z których niektórzy zajmując teraz pier-wsze w Państwie urzędy, wielbią z wdzięcznością pamięć swojego nauczyciela. — W roku 1778. *Guriew* zapisany był do Inżynierskiego, teraz 2go Kor-pusu Kadetów. Po sześcioletniem przebywaniu w tym Korpusie, z którego wysła tak znaczna liczba bie-głych w sztuce wojenney Oficerów, *Guriew* w 1784 został Junkrem, w 1788 Podporucznikiem a w 1791 Porucznikiem Artylleryi.

W 1790 w czasie wojny ze Szwecyą, odbył on, za Naywyższym rozkazem, kampanią na Morzu Bałtyckim, z uczniami ówczasowego Greckiego kor-pusu kadetów, dla których przełożył *Nawigacyą* Pana *Bezout*, wzbogaciwszy to dzieło wielą dopełnie-niami i uwagami własnymi. W 1792 również za Nay-wyższym rozkazem wysłany był do *Anglii*, gdzie bli-sko roku przebywał dla uzupełnienia wiadomości swo-ich w *Hidraulice*. Powróciwszy stamtąd przez *Hol-landyą* i *Prussy*, na własną prozbę, otrzymał uwol-nienie od służby wojenney z rangą Kapitana — W 1796. Imperatorska Akademia Nauk mianowała go swoim Adjunktem, a w 1798. za Jmiennym rozka-zem otrzymał stopień Akademika Matematyki stoso-wanę. W całym przeciągu tych 17. lat do samey swo-iej śmierci, *Guriew* z przykładną gorliwością dopeł-niał powinności swojego stanu i nie tylko iako Aka-demik, ale nawet, użyty w różnych publicznych ustanowieniach, oddał Państwu ważne usługi, które zwróciły na niego uwagę i szczodrobliwosc Naymi-łościwszego Naszego Monarchy. W 1802gim wyniesiony na stopień Konsyliarza Kole-skiego, a w sześć tygodni później otrzymał order S. Anny 2giej klasy, w roku 1805. zaszczycony nako-niec został rangą Konsyliarza Stanu — Jeszcze w 1784. w Greckim Korpusie Kadetów uczył on Ar-tylleryi i Żeglarstwa — w 1794. otrzymał stopień Profesora Artylleryi przy flocie galerowey — Od 1800. do 1807go był Profesorem i Inspektorem klass w szkole Architektury okrętowey — w 1809. powołany został Naywyższym rozkazem do formo-wania Professorow Matematyki i Fizyki w *Newskiéy* Akademii: a blisko przed swoim zgonem został Pro-fessorem Matematyki w Instytucie komunikacyi lądowey i wodney. Był także członkiem Impera-torskiéy Akademii Rossyyskiéy, Departamentu Ad-miralicyi, i uczonego Komitetu do ułożenia kursu Morskiéy nauki.

W tym tak obszernym i znakomitym prac i chwa-ły zawodzie, śmierć niewczesna, w sile wieku, porwała go z łona familii, której był iedyném uszczę-sliwieniem. Wdowa i siedmiore małoletnich dzieci oplakują śmierć meża i oycy, a oyczyna stratę za-służonego meża. (z G. S. P. Akad.)

WIADOMOSCI ZAGRANICZNE.

Wiedeń dnia 29. Grudnia n. s.

Dzisiejsza nasza Gazeta zawiera następny ważny ar-tykuł, tudzież pisma Urzędowe, które tu umieszczamy.

Dnia 21. b. m. wielka Armia! sprzymierzona pod naczelną wodzą Feldmarszałka Xcia *Schwarzenberga*

rozpoczęła swoje działania. Jak tylko rozmaite należące do niej korpusy zbliżyły się do górnego i średniego *Renu*, w nocy z 20go na 21szy wykonane zostało przejście tej rzeki w wielu razem punktach. Główna siła wszedłszy do *Alsacyi*, wyprawiła jeden korpus dla oblężenia twierdzy *Hunningen*. Kilka korpusów przechodzi przez *Szwajcaryę*, kiedy tym czasem Kordon wojsk neutralnych Szwajcarskich, cofnął się ze wszystkich punktów, które osadzał. W *Bazylei* wojska Kantonów Szwajcarskich i wojska sprzymierzone razem odbywają strażę. — Wpółśród tych wielkich obrotów ukazały się następujące odezwy.

Mieszkańcy Szwajcaryi!

Wysocy Sprzymierzeni Monarchowie, za których rozkazem z Armią wodzy mojej powierzoną na waszą ziemię wchodzę, poczytali byż rzeczą potrzebną, o powodach i celu takiego przedsięwzięcia, przed Wami i Europą zdać sprawę. To oświadczenie was przekona, w jakich zamysłach chwycili się oni tego środka, iak są sprawiedliwe powody ich postępowania, iak czyste i jasne zamiary.

Jestem przekonany z największą pewnością, że nasze wejście do Szwajcaryi napelni najszczerzą radością tych wszystkich, którzy umieją cenić i poznać prawdziwy interes swojego narodu, i którzy są prawdziwymi przyjaciółmi dawnej niepodległości, dawnej sławy i dobrego bytu, dawnej nakoniec i od całego świata szacowanej federacyjnej formy rządu. Od tych, licznej zapewne bardzo klasy, rozsądnych i zacnych patryotów, którzy są z samych siebie przekonani, iak wiele ważny przedmiot terazniejszej wojny, to jest przywrócenie sprawiedliwego i mądrego politycznego systemu dla całej wielkiej Spółeczności Europejskiej, w pływa na przyszłe losy Szwajcaryi, i najważniejsze interesa tego narodu, od tych, mówię, mogę się bez żadnej obawy spodziewać i przyjacielskiego przyięcia, i wszelkiego rodzaju pomocy i wsparcia. Wyraznej niechęci od tych się tylko jedynie obawiam, którzy są tak wyrodni albo tak zaslepieni, iż nad dobro swoich współziomków przekładają utrzymanie Francuzkiej Zwierzchności: nieukontentowania zaś albo oziębłości od tych, którzy pomimo czystości swoich uczuć, wejście obcego wojska do ich Kraju za największe poczytują nieszczęście. Pierwsi, w tym zapewne czasie, kiedy prawdziwe Szwajcarskie uczucia przez swą własną siłę górę otrzymać muszą, i kiedy żaden obcy rozkaz, żadne obce wrażenie wolnej ludu woli więzić niebędzie, mało znajdą stronników. Drugi niechaj przypomną sobie, że momentalne ofiary łatwe są do zniesienia, kiedy otrzymanie najwyższego dobra Ojczyzny, kiedy swobodna i szczęśliwa przyszłość staie się ich nadgroda, niech sobie przypomną, że tylko słabe i w Egoizmie utopione dusze mogą opłacać przedłużone użycie niepewnej spokojności, postępnym upadkiem i ustawicznym upokorzeniem ojczyzny swojej.

„Co tylko zaś przez najsurowsze utrzymanie porządku i karności, przez punktualne opłacenie dostarczonych środków wyżywienia i przewozu, i przez wszystkie oszczędzające sposoby, posłużyć może do ulżenia ciężarów nieoddzielnych od obecności tak licznej armii, to wszystko z najsunieuniejszą troskliwością przedsięwziętym będzie. Jako przyjaciele waszego kraju, waszego imienia, waszych praw, do was wchodzimy; iako tacy, o waszej dobrej woli, i o waszym współdziałaniu przekonani, we wszystkich okolicznościach działać będziemy; iako tacy nakoniec, tuszymy sobie, iż waszą wdzięcznością i błogostawieństwem otoczeni, opuścimy znowu waszą krainę, kiedy osiągnąwszy wielki cel, do którego zmierzamy, wraz z waszą swobodą i szczęściem, pokój światu zapewniony zostanie.

Główna kwatera *Lörrach* 21go Grudnia 1813.

Francuzi!

„Zwycięstwo przyprowadziło wojska Sprzymierzone na granice wasze. Przechodzimy je teraz.

„Nie prowadzimy wojny przeciwko Francji, ale odpychamy na powrót to jarzmo, które wasz Rząd chciał wtłoczyć na dzieci Nasze, mające równe, iak Wasz naród, prawa do niepodległości i dobrego bytu.

„Władze, Właściciele ziemi, Wieśniacy? zostanie spokojni na waszych miejscach, w waszych domach, przy waszych zatrudnieniach. Wszędzie, gdzie wojska Sprzymierzone przechodzić albo przebywać będą, utrzymany będzie porządek i spokojność, własność prywatna szanowana, i przestrzegana najsurowszą karnością. Żaden duch zemsty nie wada Sprzymierzonymi wojskami; nie chcą one wetować we Francji tych klęsk bez liczby, którymi Francja od lat zostu swoich sąsiadów, a nawet najodleglejsze Kraje napelniała. Inne zasady, inne widoki, niżeli te, które wasze wojska do nas prowadziły, powodują krokami Sprzymierzonych Monarchów. Zakończyć, ile tylko można najprędzej, cierpienia Europy, jest ich Sławą. Nie dążą oni do innej zdobyczy, iak tylko do zdobycia pokoju; ale pokoju, któryby ich Krajom, któryby Francji i Europie prawdziwy i trwały mógł zapewnić spoczynek.

„Mielśmy nadzieję znalezienia go nie wchodząc na ziemię Francuzką; teraz iesteśmy przymuszeni na niego go szukać.

Główna kwatera *Lörrach* 21go Grudnia 1813.

(podpis) Wódz Naczelny Sprzymierzonej Głównej Armii.

Feldmarszałek *Xiążę Schwarzenberg*.

Zołnierze!

„Wchodzimy na Szwajcarską ziemię. — Ukazujemy się w tym kraju iako jego przyjaciele i obrońcy. — Wasze postępowanie odpowiadać powinno tym stosunkom. Okażcie walecznym Szwajcarom, że wojownikom Austrii, równie są znaiome obowiązki szanowania przyjacielskiego kraju i oszczędzania jego mieszkańców, iak te cnoty i powinności, które w dniu bitwy dosławy i zwycięstwa prowadzą. Kiedy postęp terazniejszej wojny przynagła nas w tej przykrey roku porze podejmować trudne marsze; i zdobywać się na nowe dzieła, tedy pomniycie na to, żołnierze, że teraz właśnie należy, abyśmy dzieło z taką chlubą zaczęte z równą sławą ukończyli; i że daleko większe trudy i niebezpieczeństwa, niżeli te, które nam ieszcze pozostają, iuz od nas pokonane zostały; pomniycie, że od waszej waleczności i mężstwa, Wasza Ojczyzna i Swiat cały oczekują chwalebego i trwałego pokoju.

(podpis)

Xiążę Schwarzenberg.

Pierwszy oddział Armii pod rozkazami Hrabiego *Colloredo* i Feldm. *Leytn. Greth*, dnia 22go przecho-
dził przez *Arau*, gdzie także nocowała główna kwatera, i gty pułk liniowej piechoty *Xięcia Czartoryskiego*.

(z *G. B. Vos.*)

Berlin 4go Stycznia n. s.

Odebrane tu w tej chwili wiadomości z *Freiburga* (w *Bryzgowii*) donoszą, że iuz *Colmar* (główne miasto *Alsacyi*) i *Befort* są przez wojska nasze osadzone; *Blomont*, między *Bazyleą* i *Besançon* szturmem zdobyty, a przodowe poczty Sprzymierzonych, przez *Besançon*, zachodzą aż ku *Dijon*. Twierdza *Hunningen* szturmem wzięta została — *Napoleon* zgromadza swe wojska między *Metz* i *Luxemburgiem* — Jenerał *Vizingerode* ze swoim korpusem zastąpił Jenerała Pruskiego *Borstella* w oblężeniu twierdzy *Wesel*; *Borstel* zaś wyruszył do *Hollandyi*.

Berlin d. 4go Stycznia n. s.

Dnia 23go Grudnia n. s. Oba Najjaśniejsi Cesarze Rosyjski i Austriacki odprawili wiażd nroczysty do *Bazylei*. Główna Kwatera *Xięcia Shwarzenberga* była w tymże czasie w *Bernie*. i przenosić się w krótcie miała do *Genewy*, albowiem lekkie wojska jego armii iuz przeszły były to ostatnie miasto.

W dzisiejszych gazetach czytamy urządzenie naszego nowego Ministra Finansów, przez które, dla wprowadzenia potrzebnej iednostajności, do tychczasowe siedm oddziałów Ministerium Skarbowego są zniesione, a na ich miejsce zaprowadzone osm biór, które w mieszkaniu Urzędowym Ministra pomieszczenie swoje mają — W prowincjach Pruskich pomiędzy *Elbą* i *Wezerą* zalecono wszystkim Trybunałom i Opiekom aby złożone u siebie Kapitały do banku *Berlińskiego* przesyłały — Po między 21 i 29 Grudnia pod samym miastem *Aken* 10,000, wojsk

Pruskich przeszły *Elbę*, udając się do wyższego *Renu*.

Jenerał *Rossyyski* *Hrabia Osterman* uleczony z ran odniesionych na polu chwały pod *Kulm* ma się udać do Armii nad wyższym *Renem*.

Xiąże *Koburgski* otrzymał dowództwo nad znakomitym Korpusem wojsk *Kotyngensowych* z *Xięstw Saskich* i *Meklenburskich*, *Twierdzą*, iż ten Korpus ma wynosić 20,000. ludzi.

z *Szwajcaryi* dnia 24go *Grudnia* n. s.

Nie we czterech, iak pierwey donoszono, ale w 15tu rozmaitych punktach, wojska *Sprzymierzone* przeszły *Ren*; przez i około samey *Bazyli* przechodziło 150,000. ludzi; przez *Schafhausen* 24,000. *Rossyan* i t. d. *Alsacya* przez *Sprzymierzonych* także osadzoną została. Jenerał *Bawarski* *Hrabia Wrede* ma w tym Kraiu, i nawet w samem mieście *Colmar* swoją główną kwaterę.

z *Hollandyi* d. 19. *Grudnia* n. s.

Przy Jenerale *Pruskim* *Bülowie*, który wczoray miał główną kwaterę w *Vianen*, znajduje się Xiąże *Oranii* *Fryderyk*. Oprócz piechoty, która z *Anglii* pod wodzą Xiącia *Brunswick* — *Oels* w *Scheweningen* wylądowała, przybyło ieszcze z tego Kraiu 1500. *Kawaleryi*. Wczoray 1600 *gwardyi* *Angielskiej* pociągnęły przez *Willemstadt* do *Berg-op-zoom*. Załoga w *Antwerpii* nie wynosi nad 3,000 ludzi. Zaięta ona stanowisko pod *Breschat* dla bronienia przystępu do portow *Antwerpii*. (z *G. R. Zush*)

Frankfort dnia 26go *Grudnia* n. s.

Podług odebranych tu wiadomości, miasto *Erfurt* opuszczone zostało od *Francuzów*. Załoga *Francuzka* cofnęła się do *Cytadelli*.

Korpus wojska Jenerała *Hrabiego Langerona*, który składa część armii *Szląskiej*, i stoi w okolicach naszego miasta, w przeciągu dni 14tu, otrzymał na swoje wzmocnienie 16,000 ludzi piechoty i 3,000 *wyborney kawaleryi*: ten korpus wynosi teraz 50,000 ludzi.

28go *Grudnia* n. s.

Dziś odebrane wiadomości donoszą, że mieszkańcy lewego brzegu *Renu*, z największą uprzejmością i weselem przyjmują wojska *Sprzymierzone*. (z *Gaz. Ber. Vos.*)

z *Obozu pod Hamburgiem* 24go *Grudnia* n. s.

Ogłoszenie

Czyni się wiadomo wszystkim mieszkańcom wypędzonym z *Hamburga*, iż każdy zdatny do noszenia oręża, ma się stawić w moiej głównej kwaterze, aby potem iako zwycięzca i z żelazem zemsty w ręku, powrócił do swojego oyczystego miasta. Im się samym zostawi ukaranie swoich uciemiężycieli.

(podpis) Jenerał Naczelný *Cesarsko-Rossyyskiej Armii* *Hrabia Benigsen*.

Ponieważ pomiędzy 14 tysiącami ludzi składającymi załogę *Hamburga* znajduje się około 2,000. *Hollandrow*, przeto Jenerał *Hrabia Benigsen* posłał do nich wezwanie, aby się do dobrej sprawy przyłączyli. To wezwanie jest datowane 24go *Grudnia*, a od tego czasu wielu bardzo *Hollandrow*, a osobliwie *artylerzystów*, przeszło na naszą stronę. Jenerał *Benigsen* rozkazał przygotować kilka tysięcy ludzi do szturmów. (z *G. B. Vos.*)

z *Munich* dnia 18go *Grudnia* n. s.

Królewicz *Następca tronu*, iako *Wódz* *powszechnego uzbrojenia* *Bawarskiego*, przeniósł tu dnia 17 *Grudnia* główną kwaterę, a pierwey wydał następujący rozkaz dzienny:

„Mężowie i młodzieńcy *Bawaryi*! Przemawiam do was, którzy należąc od 18 do 60 roku do uzbrojenia narodowego i powołani do broni przez naszego czci godnego *Króla*, pragnącego iedynie tylko dobra waszego, spieszycie z radością zadosyć uczynić iego rozkazom. *N. Pan*, mój ukochany *Król* i *Oyciec*, poruczył mi dowództwo; czuję się z tego powodu byź uczczonym, lecz w tenczas dopiéro będę szczęśliwym, kiedy mi będzie wolno okazać na pobojuwisku uczucie, iakie mnie zawsze ożywia. *Szlachetnym* jest zapal, okazujący się we wszystkich stanach wspaniałego ludu *Bawarskiego*, aby wynurzyć przez chwalebne i dobroczynne działania, iż spełnione zostało najgorętsze iego życzenie, to jest: woyna przeciw temu,

który mianując się przyjacielem, istotnie nieprzyjacielem się okazał. Lepiej jest wyruszyć przeciw niemu, aniżeli oczekiwać, aby do nas przybył; pożyteczniej składać ofiary, w celu utrzymania udzielności, niżeli pozwolić się złupić przy uiarzmienu. Pragnąłbym więc: aby z urodzonych po roku 1794 utworzyło się więcej strzelców ochotniczych, szczególnie zaś *huzarów*. Nie byłoby zaiste dowodem wielkiej przychylności ku świętęj sprawie, gdyby kto w takiej walce w tenczas tylko dobrowolnie brał się do oręża, kiedy byłby umieszczony stosownie do cywilnego swego znaczenia, co często jest niepodobnym. *Egoizm* jest najszkodliwszą ze wszystkich namiętnością.

„Mówię do *Bawarczyków*, którym nic nie jest trudno dokazać za swojego *Władcę* i *Oyczynę*, czego dzieje są dowodem, aż do obecnego czasu. Nadeszła chwila *oswobodzenia*; dzięki niech będą najlepszemu z *Krółów*, i wspaniałym zwycięstwom szlachetnych *Sprzymierzeńców*. Lecz wszystko na tém zależy, aby zapobiedz dzielnie, iżby iarzmo *Francuzkie* znowu nas nieobciążyło. W tenczas tylko utracona pomyślność wrócić może, kiedy każdy *Niemiec*, w iakiejkolwiek części *Bawaryi* zrodzony, z jakiegokolwiek pochodzący stanu, wezmie się do oręża przeciw powszechnemu nieprzyjacielowi.

„*Cesarz* *Francuzów* gromadzi wszelkie siły, aby nas w haniebniejsze ieszcze poddaństwo wtrącić; dla tego też użyjemy wszelkich sił naszych, aby się na zawsze *oswobodzić*. *Panowanie* nad światem było iego celem, nie zaniechał go i w czasie obecnym; blizkim był iego osiągnięcia, i mógłby go ieszcze osiągnąć, gdybyśmy na moment *spoczywać* chcieli. Przed 15tą ieszcze laty, sądzono za rzecz niepodobną, iż tém będzie, czém późnięj został — *Opór* nasz niech będzie tém dzielniejszy. — *Członki* *uzbrojenia narodowego*! *Rękoymią* waszey odwagi jest mi to, iż iesteście *Bawarczykami*. *Bóg*, którego kary nie ujdzie występna duma, dopomoże nam; usiłujemy stać się godnemi iego opieki.

Dan w *Salzburgu* dnia 16go *Grudnia*, wieczorem, w dniu poprzedzającym przeniesienie moiej głównej kwatery do *Munich*.

(podpisano) *Ludwik*, *Królewicz* *Następca Tronu*. (z *Gaz. Warsz.*)

z *Frydrychsztat* (pod *Tonningen*) d. 10. *Grudnia*.

(Kładziemy tę wiadomość o wypadkach wojennych poprzedzających zawarcie rozejmu w *Danii*.)

Wkroczył tu dziś Jenerał *Tettenborn*, na czele wojska *Rossyyskiego*; wczoray ieszcze oddział iego przeszedł *Eyder*, i przybył do naszego miasta. *Wojsko* *Duńskie*, przebywające w tutejszej okolicy, uciekło spiesznie za zbliżeniem się *Kozaków*. Tak więc w przeciągu 6 dni, uskuteczniiono kampanią przeciw *Duńczykom* od iednego końca *Xięstwa* *Holsztyńskiego* do drugiego, a po iego opanowaniu, posunęło się wojsko iuż w *Xięstwo* *Szlezwickie*! Zaraz po pospieszeniu wojska *Sprzymierzonego*, cofnął się *Marszałek* *Davoust* do *Hamburga*, i nie zastąpił prawego skrzydła *Duńczyków* pod *Oldesloe*. Podczas, gdy Jenerał *Worońców* ścigał *Francuzów* przez *Bergedorf* ku *Hamburgowi*, Jenerał *Wallmoden* postąpił ku *Oldesloe*, a *Marszałek* *Szteding* ku *Lubece*. Jenerał *Tettenborn*, wtargnąwszy z lekkim oddziałem przez *Tryttau* wewnątrz *Xięstwa* *Holsztyńskiego*, w szybkich marszach wprawiał w niespokojność skrzydło i tył nieprzyjaciela, który nie czekając na stanowczą potyczkę, zostawiwszy *Oldesloe* i *Lubekę* *Sprzymierzonym*, ciągnął nieustannie ku *Eyder*. Jenerał *Tettenborn*, wyprawivszy w rozmaitych kierunkach podiaždy, z których ieden ukazał się pod *Kiel*, a drugi w tymże czasie pod *Jcehoe*, postąpił z resztą wojska spiesznie ku *Eyder*, mimo nadzwyczajnie złych dróg. W moc iego popadło: pewna liczba wozów *prochowych*, 120 innych wozów wraz ze strażą, przeszło 300 *żołnierzy*, kilku *Oficerów*, i nadzwyczajnie ważne pisma urzędowe. — Wszędzie okazywali mieszkańcy najwyższą radość, z powodu szczęśliwego obrótu rzeczy, i przyjmowali wojska *Sprzymierzone*, iako przyjaciel i braci; szczególnie zaś okazali oni przychylność ku wo-

sku Rossyjskiemu, w czém dawne stosunki tego kraiu z Rosyją nader radośnie się wyjawiały, a wielu mieszkańców wynurzyło głośno swoje życzenia w tym względzie.

Wśród tych okoliczności, nakazane pospolite ruszenie, musiało wziąć swój nieszczęsny koniec; dobrzy ci ludzie, oddali samowolnie rozdane im piki i proch, a nawet taką okazali prostotę: iż podali nam rachunki za piki, które rząd był winien gminom, abysmy za nie zapłacili. Wojsko Duńskie z przyczyny swojej słabości i rozwiązania, zupełnie jest niezdadne do dzielnego oporu. Cóż więc pozostaje Xięciu Heskemu *Fryderykowi*? iak przyiaźń dla *Dawousta*, o której on go w zakończeniu przeiętego od nas listu zapewnia, a to w sposobie przechodzącym dopełnienie zwykłej formy, wyraża bowiem: że przyiaźń tę, zachowywać będzie wiernie w głębi serca swojego! (z *Gaz. Warsz.*)

z *Lubeki* dnia 17go *Grudnia* n. s.

Wśród powszechny radości, powróciło tu 12tu Obywateli, których Francuzi uchodząc, uprowadzili z sobą do *Hamburga*, iako zakładników. Francuzi są jeszcze panami wielu miejsc zewnętrznych przed *Hamburgiem*, iako to: *Szifbek*, *Wandsbek* i innych. Wszelako miasto to będzie ściśle opasane, skoro nadciągnie korpus Jenerała *Tolstoia* będący już w drodze. Podług powieści podróżnych, spaliły się obadwa przedmieścia *Hamburgskie Hom* i *Hamm*.

Xiążę *Meklenburski Gustaw*, który raniony, popadł w niewolę nieprzyjacielską, wypuszczony został natychmiast przez Xięcia Heskiego *Fryderyka*, dowódcę wojska Duńskiego, i przybył ma dnia 20go *Grudnia* do *Ludwigslust*; życie jego nie jest wcale w niebezpieczeństwie. (z *Gaz. W.*)

z *Krakowa* dnia 29go *Grudnia* n. s.

Dzień 24ty *Grudnia* r. b. pamiętny urodzinami Najjaśniejszego Imperatora *Wszech Rosyi Alexandra I.* obchodzony tu był z okazalnością i uczuciami, iako każde wspomnienie tego dobrego Monarchy wzniecać zwykło. Dnia 23go w wieczor liczne wystrzały z dział zapowiedziały nadchodzącą uroczystość. Nazajutrz o godzinie 9tej zrana, udał się JW. Prefekt na czele zgromadzonych Władz do JW. *Aweryna*, Naczelnika Departamentu, w celu złożenia Najjaśniejszemu Imperatorowi swych życzeń; po czém JW. Naczelnik Departamentowy, otoczony orszakiem stojących tu Oficerów, udał się na nabożeństwo do kościoła Greckiego, Władze zaś kraiove do kościoła Archiprezbiteralnego *Panny Maryi*, gdzie odśpiewaną została przez JW. Administratora Biskupstwa *Krakowskiego* msza święta, i *Te Deum*.

O godzinie 2giej po południu, dał JW. Naczelnik Depar. obiad, na który zaproszeni JW. Ces. Austriacki Jenerał *Swinburn* z kilku sztabowemi Officerami, JW. *Wodzicki*, Prefekt Departamentu *Krakowskiego*, i inni urzędnicy i Oficerowie, spełniali przy wystrzałach z dział, toast, za długie zdrowie i pomyślność N. Imperatora. Miasto całe było wspaniale oświecone. Dana w illuminowanym teatrze reprezentacya sztuki, pod tytułem: *Najjaśniejsi podróżni*, z piosenkami i stosownym transparentem, uroczystość tę zakończyła. (z *Gaz. Warsz.*)

z *Poznania* dnia 28go *Grudnia* n. s.

Przypadająca dnia 24go *Grudnia* rocznica urodzin N. Imperatora *wszech Rosyi, Alexandra I.* obchodzona była w murach tutejszych uroczystym sposobem przez publiczne nabożeństwa, śpiewanie hymnu *Te Deum*, i oświecenie miasta.

Wypoczywa tu dziś pułk piechoty Imperatorsko-Rossyjskiej, będący w marszu z pod *Zamościa* do głównego wojska. (z *Gaz. Warsz.*)

List z *Londynu* dnia 23go *Listopada* pisany.

Zbiera się tu śpiesznie wojsko. Wczoraj widziałem, iak tędy przewożono oddział mający popłynąć do *Hollandyi*. Wszelkimi siłami popierają tu sprawę *Hollandrów*.

Już prawie od ośmiu dni żyjemy tu w ciągłej ra-

dości. Nie wspominał WPanu o wybornych wiadomościach z *Niemiec* i *Hollandyi*, gdyż już wiesz o nich. Tyle ci tylko donoszę: że Lord *Wellington* dnia 10go *Listopada*, przełamał wszystkie mocne linie *Francuzkie* w okolicach *Bajonny*, zdobył 51 dział i 2,000 *Francuzów* poymał w niewolę. Mocne stanowisko między *Hiszpanią* i *Bordeaux* zostało zdobyte.

Angielskie okręty znajdują się przed i już na rzece pod *Bordeaux*, gdzie 150 *Amerykańskich* okrętów zabrały; w tamtejszym porcie ma stać do 500 okrętów. Czyli biorą *Francuzkie* tylko, lub bez różnicy i inne okręty, i czyli *Hollenderskie* i *Hanzeatyckie* będą wydane? to jeszcze niewiadomo.

W *Ameryce* nie zaszło nic ważnego. Ogółem biorąc, korzyść jest na *Angielskiej* stronie, która nie jest skłonna do pokoju. (z *Gaz. Warsz.*)

WIADOMOSCI ROZMAITE.

Dnia 29go *Grudnia*, główna kwatera *Feldmarszałka Blüchera* była w *Schwalbach*, w kraiu *Nasau*skim. — Dnia 31go, cała *Armia Blüchera* miała przebywać *Ren* pod *Kaub*, między *Moguncją* i *Colblenz*. Jenerał *Kleist* ze swoim korpusem przybył pod *Moguncją*.

— Z *Zalogą Erfurtką* uczyniona została taka umowa, że obie strony opuszczają miasto *Erfurt*, a kroki nieprzyjacielskie przeciwko *Cytadelli* mogą być tylko czynione ze strony niezamieszkałej.

— *Twierdza Blamont* w dawniejszym *Xięstwie Burgundyi*, w okręgu *Mumpelgora*, we *Francyi* na granicach *Biskupstwa Bazylejskiego*, przez wojska *Sprzymierzone* szturmem wzięta została.

— *Angielski Sekretarz Stanu* z wydziału *Spraw zagranicznych* Lord *Castlereagh*, przybył na ląd stały, i udał się śpiesznie do wielkiej głównej kwatery.

— *Gazeta powszechna* (*Allgemeine Zeitung*) donosi, że *Hrabia Neipperg*, iako posłaniec *Dworu Austriackiego*, udał się do głównej kwatery *Króla Neapolitańskiego*.

— *Domiesienia z Teatru wojny* zawierają w sobie, iż nowo zaciężni *Francuzcy*, którzy się przy obleżeniu *Huningen* w niewolę dostali, ani nie są dobrze odziani, ani należycie uzbrojeni. Kilkoma dniami przed wejściem wojsk *Sprzymierzonych* do *Alsacyi*, rozszerzona tam była wiadomość, że *Marszałek Wiktor* z korpusem armii był w marszu do tej *Prowincyi*; lecz ta nowina zda się należeć do tylu innych pogłosek, przez które *Rząd Francuzki* stara się uspokoić strwożone umysły *Ludu*. Zda się, iż we *Francyi* nadzwyczajny jest niedostatek dział i broni; największa liczba twierdz ma wyprożnione arsenały, a nawet zbywa im na istotnie potrzebnych działach, które po tak nadzwyczajnych stratach, iakich wojsko *Francuzkie* w obu ostatnich kampaniach doznało, powiększej części na działa polowe przerobione zostały. Niedostatek *artyllerzystów* jest także równie wielki.

— We *Włoszech* dają się już widzieć poruszenia *Ludu*. W mieście *Urbino* uformowano miejską *gwardyę*, ponieważ okolica przez trzystu burzycieli *publicznej* spokojności (*Brigands*) napastowaną była. (z *G. B. Vos.*)

— *Manewry Wellingtona* dążące do tego, aby zniewolić *Francuzów* do opuszczenia *Katalonii*, uczyniły już swój skutek. Jenerał *Harispe* z częścią korpusu *Sucheta* pod *Pau* przyłączył się do *Soulta*.

— *Hanau* ma być znowu w twierdzę zamieniona.

— Cztery jeszcze twierdze *Pruskie*, licząc w to *Wesel*, są w ręku *Francuzów*. Oblega je po większej części *Milicya*, co tę ma korzyść, że nie osłabiając wojsk liniowych służy nowozaciężnym do wydoskonalenia się w wojennym rzemieśle.

— *Twierdzą, że Wellington* dąży ku *Tuluzie*. W takim razie, nie zda się rzeczą niepodobną, aby *armia Hiszpańska* z *Niemieckimi* połączona, nie mogła odciąć *Francyi Południowej*, od *Francyi Północnej*. Gdyby to nastąpiło, możnaby zapewne bez nowy bitwy dyktować pokóy. (z *G. R. Zusch.*)

DONIESIENIE

2 W Xiegarzni Józefa Zawadzkiego przy Akademii Wileńskiej, znajduje się do sprzedania. *Kalendarzyk Kieszonkowy dla Dam i Kawalerów na rok 1814.* Zawiera w sobie Zagadki, Szarady i Anegdotki, wiadomość odchodu i przychodu Poczt, tudzież Tabella odległości miast znaczniejszych od Wilna w Imperyum Rossyjskiem, iako téż i niektórych miast zagranicznych - - - - - cena złt. 1 gr. 20.

Kalendarz Scienny na rok 1814 - gr. 20.

Kalendarz Gospodarski na rok 1814. - gr. 20.

AWIZACYA

1 Z powództwa oświadczoney Exdywizyi Maiątku przez JP. Józefa Oświecimskiego w Mieście Wilnie mieszkającego, w Sprawie takowej, na mocy Dekretu Remissyjnego Sądu Głównego Litewsko-Wileńskiego drugiego Departamentu dnia 22 Marca 1811 Roku wypadłego, do Magistratu Miasta Wilna wprowadzonej, z wpisu Aktoratu WJP. Jana Ożegalskiego Sekretarza Prowincjonalnego, z tymże JP. Oświecimskim i jego Kredytorami, ku rozbirowi przypadłej wypadł w tymże Magistracie na dniu 27 Mscia 8bra 1813 Roku Dekret, którym stosownie do przepisanych Dekretem Remissyjnym reguł i Ukazu Wileńskiego Gubernskiego Rządu de data 14 8bra 1813 Roku po tymże dziele przez Magistrat Wileński odebranego, naznaczono Administracyą Maiątku Oświecimskiego to jest: Kamienicy w Mieście Wilnie pod Nrm 113 sytuowanej — oraz komportacya na wszystkich Kredytorach i Pretensorach tegoż JPana Józefa Oświecimskiego, tak stawiających iako i nie stawiających wszelkich Dokumentow i dowodow do takowej Sprawy potrzebnych i posługujących w przeciągu sześciu tygodni do Kancellaryi Miasta Wilna oddać się powinna udecydowaną została — Niemniej Edyktalna Cytacya po Debitorow do massy Maiątku Oświecimskiego wedle Bilansu tegoż Oświecimskiego wykazujących się, dla stawienia się do następney oczewistey rozprawy, z zastrzeżeniem onych iż pod nie stanność wszelkie pokazane pretensye do Massy Maiątku Oświecimskiego rekognoskowane przez oczewisty wyrok będą — A także Awizacya trzykrotna przez Gazetę Kuryera Litewskiego po Kredytorow Oświecimskiego, z zastrzeżeniem iżby wszyscy Kredytorowie i Pretensorowie do dzieła niniejszego wpływający, dla następnego po wyjściu Dyllacyi oczewistego rozprawienia się, z dowodami w tym Sądzie, a to sub amissione rei stawiali, została przeznaczoną — W iakowym celu niniejsza Publikata po trzykroć przez Gazetę Kuryera Litewskiego, i zarazem osobna Edyktalna Cytacya po Debitorow przez JP. Oświecimskiego wykazanych, sporządzona, zamieszcza się — Dat Roku 1814 Mscia Januaria piątego dnia —

Józef Statkowski Bur: M. W.

POZEW EDYKTALNY

1 Wedle Ukazu JEGO IMPERATORSKIEY MO-SCI Samowładnącego Całą Rossyą &c. &c. &c.

W skutek Dekretu Sądu Magistratu Wileń: w R. 1813 dnia 27go 8bra zapadłego z powództwa Ur. Jana Ożegalskiego Sekretarza Prowincjonalnego i Kuratora massy, oraz Józefa Oświecimskiego Rotmistrza Trockiego, Obywatela Wileń: iako Aktora Sprawy — Cytują się następni Oświecimskiego Debitorowie do złożenia summ do massy maiątku tegoż Oświecimskiego należnych, w przeciągu niedziel sześciu; od podania do Gazety Kuryera Litewskiego niniejszego Pozwu Edyktalnego, do Kan-

celaryi Miasta Gubernskiego Wilna, lub czynienia w Sądzie przez Prokuratorów Plenipotencyami urzędowemi zaszczyconych, przeciwko niżej opisanym pretensyom prawney Explikacyi, a mianowicie pozywają się za Obligami i ręcznymi Inskrypcyami, Ur. Swirski za Kartą 1801 Xbra 6. o rubli 6. za Kartą 1803. Maja 24. Tekla Paszkiewiczowa o zł: 100. czyli rubli sr: 15. za Kartą 1803 24. 8bra Antoni Michałowski o czerw: zł: 6. czyli rubli sr: 18. za Kartą 1804. Maja 19. Jan Jasinski o czer: zł: 15. czyli rubli 45. za Kartą 1804. Symon Rydzinski o rubli 36. za Kartą 1804. Xbra 10. Angela Szynikowska o zł: 20. gr: 10. za Kartą 1805. in Majo Rozalia Dombrowska o Talarow bi-tych 40. za Kartą 1805. Julii 22. Pisarz Malewicz o talarow 9. i zł: 2. za beczkę żyta — za Kartą 1805, 27. 7bra Eleonora Jakubinska o czer: zł: 3. czyli rubli 9. za Kartą 1805 27. Aug: Stanisław Bogdanski o rubli 10. za Kartą 1805 Aug: 11. Adam Noszowicz o rubli 35. za Kartą 1806. Mar: 12. Barbara Sidorowiczowa o zł: 100 czyli rubli 15. za Kartą 1806. 9bra 14. Maryanna Jasinska o czerw: zł: 60. czyli rubli 180. za Kartą 1806. Xbra 30. Konstancya Szydłowska o rubli 18. za kartą 1807 Junii 5. Andrzej Szelepin o rubli 9. za Kartą 1807 22 Julii Rudanowski za 18. pudow sucharow — za Kartą 1807. 8bra 6. Agata Zaborowska o rubli 42 na co oddała rubli 2. i za Kartą osobną o rubli 90 za Kartą 1807. 8bra 14. Antonela Raczyńska i Jey Sukcessorowie o rubli 23 — za Obligiem 1807 9bra 26 Maryanna Jasińska o rubli 3 — za Kartą 1807 xbra 10 Agata Zaborowska nie raz wyżej pomieniona o rubli 15 — za Kartą 1808 Apr: 3 Anna Nowicka o rubli 32 — za Kartą 1808 7bra 15 Antoni Kolb i jego Sukcessorowie o rubli 4 — za Rewersem 1809 Febr: 5 Maciey Czarnocki Komor: Wileń: o zwrot kart za Rewersem wziętych a Oświecimskiemu służących — za Kartą 1809 Febr: 18 Jan Kotwicz Adw: Sądu Głł: o rubli 34 i pół — za Kartą 1810 31 Mar: Wincenty Laskowski o rubli 48 — za Kartą 1810 8bra 8 Ostrowski za reiestrami o złt: 83 gr. 20 — za Kartą 1811 Apr: 24 Franciszek i Józefa Krasińscy o rubli 8 — za Kartą 1811 8bra 27 Józef Orzechowski o rubli 2 — za Kartą 1812 Febr: 20 Józef Kuczewski Chor: Witkom: o złot: 51 gr: 18 — za kartą 1812 Julii 11 Onufry Zapasnik o rubli 6 — za kartą 1813 Maja 7 Kommissi- oner Szelebiński o rubli 15 — za Kartami bez dat Sekretarz Iwanowski o rubli 10 — Smotritel Bielecki o rubli 5 — K. Czarnocka o rubli 4 — Osobno o debita bez kart częścią niebyłych, częścią zaginionych cytują się Graff Manuzzi o rubli 20, Sędziogo Toczyłowskiego Sukcessorowie o zapłatę niedostarczonych gęsi 4 ćwierci mięsa, i dachówek sztuk 1200. drew wozow 4 — Jagiellowicz Sukcessorowie o rubli 30 — Szadeyko o rubli 33 — Haszkiewicz o rubli 18 — Slosarz Alexandrowicz o rubli 15 — Malarz Siwicki o rubli 10 — Dargiewiczowa teraz Sobolewska o rubli 6 — Julia Jakutówna o rubli 2 — Michał Annukiewicz o rubli 4 — Sekretarzowa Zboromirska o złt: 5 — Wasilkowska o złt: 7 — Anna Nowicka o rubli 80 — Kwartalny były Pióro o rubli 15.

Takowa Edyktalna Cytacya, zgodnie z Bilansem JP. Józefa Oświecimskiego przez Komportacyą do Kancellaryi miasta Wilna złożonym wypisana i wydana — Józef Pozlewicz Miasta Wilna Pisarz.

D O N I E S I E N I A

2 Józef, Jan i Kazimierz Oskierkowie Chorążycowie Powiatu Wileyskiego, prawem Sukcessyi obiąwszy Dobra Januszew Terezdwor z attynencyami położone w Powiecie Wileyskim Gubernii Mińskiej, którey Rząd za oddalenie się brata Jana Oskierki za granicę: trzecią część majątku naiego spadającą, w moc Ukazu zaiąć postanowił, do czego gdy jest potrzebna wiadomość massy długów, tak po JWW. Kasztelanie Dziadu, Chorążym Wileyskim Oycu, i Jenerale Stryju, oraz po Janie Bratu dla pokazania Rządowi, ile z schedy Jana dla zaspokoienia Wierzycieli wypada, z mocy mnie niżey podpisującemu się powierzoney, upraszam wszystkich którzyby iakiekolwiek pretensye do majątków w górze wyrażonych osób mieć mogli, ażeby na dzień 20 Februarij roku terazniejszego do majątności Januszewa dowody swoje złożyli — Jedynym albowiem WW. Oskierków iest życzeniem zrobić całej należności Tabellę, i każdemu rzetelne pretensye mającemu naydogodniejszą uczynić satysfakcyą.

Józef Bułharowski Chor. b. Woysk Poll.

5. W Handlu Tichona Zaycowa, mającego skład w Pałacu JWW. Abramowiczów, w Rynku przy S. Kazmierzu pod Nrem 37 — Znayduią się przywiezione, świeże Konfitury Kijowskie — tak na sucho, iako też w ulopie, w różnych rodzajach i gatunkach smażone — można też dostać w różnych rodzajach Soków i Syropów do wody — to wszystko będzie sprzedawanym za przyzwoitą cenę.

1. Niżey podpisany uwiadamia tych wszystkich którzy sobie życzą nabydź Towarow znaydujących się w Rydze w Domie W. Doktora i Sowietnika Somera, iako to: Korżennych, Aptekarskich, i Farb w różnych naylepszych gatunkach, że się one za cenę naypomierniejszą przedaią.

Jan Chrystyan Weichler.

Obserwacye Meteorologiczne robione w Obserwatorium Wileńskim z lat 1811. 1812. 1813. n. s.

Barometr

1811.

19 Lutego n. s. naywiększa wysokość	28, 6, 8.
13 Lutego - naymniejsza	26, 8, 6.
Srzednia z 12 miesięcy	27, 9, 58.

Thermometr

1811.

30 Czerwca naywyższy stan	† 26, 25.
25 Stycznia naymniejsza	— 19
Srzedni z 12 miesięcy	† 5, 85.

Barometr

1812.

9 Września naywięk. wys.	— 28, 4, 2.
30 Grudnia naymniejsza	— 26, 8 5.
Srzednia - - - - -	27, 8, 3.

Thermometr

1812.

6 Lipca naywyższy Stan	† 23, 5.
23 Stycznia nayniższy	— 22.
Srzedni - - - - -	† 4, 10.

Barometr

1813.

17 Stycznia naywiększa wyso.	— 28, 5, 5.
8 Marca naymniejsza	— 26, 7, 9.
Srzednia - - - - -	27, 8, 73.

Thermometr

1813.

10 Lipca naywyższy stan Ther.	† 21, 5.
21 Stycznia nayniższy	— 21, 75.
Srzedni - - - - -	5, 00.